2016D37759

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Financiën heeft op 6 oktober 2016 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over zijn brief van 6 september 2016 met toezeggingen over de Common Reporting Standard (CRS) en de wederkerigheid van de informatie-uitwisseling onder de Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) (Kamerstuk 34 371 (R2066), nr. 8).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met enige teleurstelling kennisgenomen van de brief met betrekking tot de toezeggingen over de Common Reporting Standard (CRS) en de wederkerigheid van de informatie-uitwisseling onder de Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). De leden van de VVD-fractie hebben daarover nog een aantal vragen.

De leden van de VVD-fractie willen dat er een oplossing komt voor de Nederlanders die onnodig geraakt worden door FATCA en de Amerikaanse fiscale wet- en regelgeving. Goedwillende burgers, die enkel omdat ze in Amerika geboren zijn ook de Amerikaanse nationaliteit hebben, maar daar verder geen enkele band of relatie meer mee hebben, zijn de dupe. De leden van de VVD-fractie vinden het teleurstellend dat er tot op heden nog geen oplossing is. Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris nog concreet om (snel) tot een oplossing te komen?

Waarom is het niet mogelijk om het belastingverdrag tussen Nederland en de VS zodanig aan te passen dat Nederlandse burgers die toevallig ook een Amerikaanse nationaliteit hebben geen negatieve gevolgen meer ondervinden van de Amerikaanse fiscale wet- en regelgeving en daarmee ook FATCA? Wat zou ervoor nodig zijn om dit goed te regelen in het belastingverdrag?

Is de Staatssecretaris bereid om in overleg met de financiële instellingen de ondergrens van 50.000 dollar af te spreken als het gaat om FATCA dan wel deze ondergrens verplicht op te leggen? Zo nee, waarom niet?

Nederlandse banken zijn verplicht per 2017 aan Amerikaanse staatsburgers een *social security number* (ook wel Taxpayer Identification Number (TIN)) te vragen. Nederlanders die te maken krijgen met FATCA hebben dit vaak echter niet. Het aanvragen hiervan duurt lang en is intensief doordat lastig te verkrijgen documenten noodzakelijk zijn. Wanneer men dit *social security number* of TIN niet kan overhandigen, vrezen de geraakte Nederlanders dat een bank gedwongen is hen te weigeren onder de nieuwe regels vanaf 2017. Hierdoor kunnen zij door banken namelijk gezien worden als iemand die niet aan de belastingverplichtingen van hun land voldoen. Is de Staatssecretaris bekend met deze problematiek en is er reeds nagedacht over oplossingen hiervoor? Heeft hij een beeld van de grootte van deze groep mensen? Is hij bereid met banken om tafel te gaan en deze problematiek te bespreken? Zou het mogelijk zijn voor deze mensen een uitzondering te maken of maatwerk te leveren zodat zij niet in de problemen komen en geweigerd worden als klant bij een bank?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Staatssecretaris op korte termijn de tekst op de FATCA-pagina van de website van de Belastingdienst verder laat verduidelijken. Dat willen de leden snel geregeld hebben. Op dit moment is de informatie nog steeds onder de maat. De pagina begint met: «Is uw organisatie een in Nederland gevestigde financiële instelling?» De leden van de VVD-fractie willen dat er meer, betere en duidelijker informatie komt op de website van de Belastingdienst en de rijksoverheid voor burgers in overleg met bijvoorbeeld Americans Overseas. Kan de Staatssecretaris dat toezeggen? Zo nee, waarom niet? Wanneer kan dit gerealiseerd worden?

De leden van de VVD-fractie vinden het goed dat de Staatssecretaris contact heeft met zijn Amerikaanse collega. Er is onder meer een brief gestuurd. Wat was de inhoud van de brief? Is het antwoord daarop inmiddels al binnen? Zo ja, wat was het antwoord op de brief? Het is verder de inzet op hoog ambtelijk niveau hierover te spreken. Wanneer kan dit plaats vinden? Hoe snel kan dit plaats vinden? Dit zou wat de leden van de VVD-fractie betreft snel moeten plaatsvinden, want de «accidental Americans» zijn onzeker over de hele situatie. Waarom wordt er alleen op «hoog ambtelijk niveau» gesproken en niet op bestuurlijk niveau?

Reeds op 15 september 2015 schreven Congresleden Carolyn Maloney (Democraat) en Mick Mulvaney (Republikein) een brief met 17 leden van het Huis van Afgevaardigden aan het Amerikaanse Minister van Financiën en de Amerikaanse Belastingdienst om te pleiten voor een Same Country Exemption als oplossing voor FATCA-problematiek.[1] Deze exemption houdt in dat het rapporteren van financiële rekeningen in beheer bij een financiële instelling in het land waar een Amerikaans staatsburger een bona fide inwoner is van FATCA wordt uitgesloten. Deze brief was het vervolg op een schrijven van American Citizens Abroad, Inc van oktober 2013 aan het ministerie en de IRS met het verzoek dat de exemption wordt toegevoegd aan «FATCA regulations». Zou een zogenaamde «same country exception» een oplossing kunnen zijn in het kader van de Amerikaanse oplossing? Is de Staatssecretaris bereid om daarvoor te pleiten? Zo nee, waarom niet?

Wat is de actuele stand van zaken met betrekking tot het voorstel van de Obama-administratie dat bij het Amerikaanse Congres ligt met een mogelijke oplossing voor het FATCA-probleem? Welke mensen zijn wel geholpen met dit voorstel en welke ook niet? Wordt ook op politiek of diplomatiek niveau gesproken met het Congress? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de staatsecretaris een stand van zaken geven?

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat één van de voorwaarden is dat men geen Amerikaans paspoort bezit. De geraakte groep is bezorgd over die voorwaarde omdat het bij Amerikaanse wet verplicht is om als Amerikaanse staatsburger een Amerikaans paspoort te hebben wanneer men naar de VS reist. Dit zou knelpunten op kunnen leveren voor *accidental Americans* die de VS willen bezoeken. Kent de Staatssecretaris die problematiek en is hij bereid deze mee te nemen in de gesprekken hierover met de VS?

De leden van de VVD-fractie vinden het overigens onbegrijpelijk dat andere EU-landen niet gezamenlijk de VS willen benaderen. Het zou juist een mooi punt zijn om in EU-verband op te pakken en de meerwaarde van de EU op dit punt ook te kunnen aangeven.

Wat kost het om van de Amerikaanse nationaliteit af te komen? En welke hulp kan burgers daarbij geboden worden? Welke mogelijkheden zijn er om dit te vereenvoudigen en/of goedkoper te maken?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de VS en Nederland ernaar streven om tot volledige wederkerigheid te komen onder de FATCA-wetgeving. Wanneer kan hier sprake van zijn?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de beantwoording van vragen over de FATCA door de Staatssecretaris.

---

[1] https://www.americansabroad.org/media/files/files/f74d1b79/same-country-exemption-letter.pdf

Zij constateren dat arbeidsinkomen van niet in de VS woonachtige Amerikaanse staatsburgers tot een bedrag van USD 100.800 is uitgesloten van Amerikaanse belastingheffing. Welke aangifteverplichtingen hebben deze personen als zij minder dan USD 100.800 verdienen? Geldt er ook een minimale inkomensgrens voor inkomen uit vermogenswinsten zoals verkoop van een eigen huis?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie danken de Staatssecretaris voor zijn antwoorden op de vragen die tijdens het plenaire debat zijn gesteld. Naar aanleiding hiervan hebben de leden nog een klein aantal vragen.

De leden van de SP-fractie willen graag van de Staatssecretaris weten welke strengere Amerikaanse wetgeving inzake beleggingen ervoor heeft gezorgd dat bepaalde diensten niet meer worden verleend aan US persons. Heeft de Staatssecretaris nooit signalen ontvangen dat vanwege FATCA geen diensten meer worden verleend door Nederlandse financiële instellingen aan US persons?

In zijn brief van 4 maart 2015 aan de Eerste Kamer heeft de Staatssecretaris laten weten dat zijn beeld was dat Nederlandse inwoners die ook Amerikaans staatsburger zijn in Nederland bij voldoende banken terecht kunnen voor basis bankdiensten, sparen en leningen. De leden van de SP-fractie vragen of het klopt dat zij, vanwege hun status als US person bij bepaalde financiële instellingen, bepaalde producten en diensten niet meer kunnen afnemen. Kan de Staatssecretaris hier enige duidelijkheid over scheppen, vragen zij? Welke producten en diensten kunnen US persons niet meer afnemen bij bepaalde banken en welke banken weigeren deze personen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Financiën met betrekking tot de toezeggingen over de CRS en de wederkerigheid van de informatie-uitwisseling onder FATCA d.d. 6 september 2016. Deze leden hebben hier nog enkele vragen over.

De Staatssecretaris schrijft in zijn brief dat hem niet bekend is dat ten gevolge van FATCA rekeningen zijn gesloten, maar dat sommige banken er wel voor kiezen om bepaalde beleggingsproducten niet meer aan te bieden aan US persons. De leden van de CDA-fractie menen dat deze tekst een te positief beeld schetst van de persoonlijke gevolgen voor US persons van de FATCA-wetgeving. Deze leden hebben voorbeelden gezien van US persons met een beleggingshypotheek, van wie de hypotheek per direct opgezegd werd en die binnen twee maanden een nieuwe hypotheek moesten zien af te sluiten. Herkent de Staatssecretaris dergelijke verhalen?
Met bankrekeningen voor US Persons zijn er inderdaad minder problemen dan met beleggingsproducten. Toch hebben de leden van de CDA-fractie nog een vraag over bankrekeningen van U.S. Persons. Per 1 januari 2017 moeten U.S. Persons hun social security number aan hun bank doorgeven. Doen zij dit niet, dan moet de bank hen weigeren. Mensen die echter geen weet hebben van hun Amerikaanse nationaliteit of nooit gebruik gemaakt hebben van hun Amerikaanse nationaliteit, hebben dit nummer niet en het is niet makkelijk een nummer te verkrijgen. Voorziet de Staatssecretaris hier ook problemen? En zo ja, is hij hierover in overleg met de Nederlandse Vereniging van Banken?

De leden van de CDA-fractie zijn ronduit verbaasd over de mededeling van de Staatssecretaris dat zijn experts niet met voldoende zekerheid kunnen vaststellen of in situaties effectieve belastingheffing door de Verenigde Staten dreigt. Waarom niet? Hoe kan het dat zelfs de experts van de Staatssecretaris al niet kunnen bepalen of belastingheffing überhaupt dreigt? Wat zegt dit volgens de Staatssecretaris over de last die rust op de Nederlandse US persons die alles zelf moeten uitzoeken of experts moeten inhuren? De leden van de CDA-fractie wijzen er daarbij op dat de groep van Nederlandse US persons echt niet allemaal bestaat uit hoogopgeleide diplomaten en internationaal opererende zakenmensen. Veel Nederlanders met de Amerikaanse nationaliteit hebben hele gewone beroepen als loodgieter of onderwijzeres. Zij hebben de Amerikaanse nationaliteit veelal via hun moeder gekregen of zijn in de Verenigde Staten geboren en zijn vlak daarna terug verhuisd naar Nederland. Als het niet kan op de website van de Belastingdienst, waar kunnen Nederlanders met de Amerikaanse nationaliteit dan nog wel begrijpelijk informatie vinden over situaties waarin Amerikaanse belastingheffing dreigt?

De Staatssecretaris wijst in zijn brief direct op de vrijstelling van $ 100.800 voor arbeidsinkomen van niet in de Verenigde Staten woonachtige Amerikaanse staatburgers. Daarna vermeldt de Staatssecretaris dat er daarbovenop nog aftrekposten en tegemoetkomingen zijn. De leden van de CDA-fractie gaan er niet vanuit dat dit de bedoeling is van de Staatssecretaris, maar dit lezende zou men zomaar kunnen denken dat de belastingheffing in de Verenigde Staten alleen een probleem is van mensen met een zeer riant inkomen. Echter het begrip arbeidsinkomen is in Nederland heel anders dan in de Verenigde Staten. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de genoemde vrijstelling niet geldt voor passief inkomen, zoals onder andere een WAO-uitkering, een WIA-uitkering, een WW-uitkering, een Wajong-uitkering, een bijstandsuitkering, pensioenuitkeringen en kinderbijslag?
De leden van de CDA-fractie hebben vernomen dat de Amerikaanse fiscale wetgeving een uitzondering kent voor bepaalde sociale uitkeringen. Klopt het dat de AOW hierdoor niet als belastbaar wordt gezien? Klopt het, zo vragen de leden van de CDA-fractie, dat de overige Nederlandse uitkeringen wel belastbaar worden geacht op grond van de Amerikaanse fiscale wetgeving? Heeft de Staatssecretaris overwogen om met de Verenigde Staten in onderhandeling te gaan om dergelijke overheidsuitkeringen op te nemen in de uitzonderingen op de savings clause van het Nederlands-Amerikaanse belastingverdrag?

De leden van de CDA-fractie zijn ronduit teleurgesteld in de uitvoering van de motie-Omtzigt c.s. Immers er lag de vraag om de problemen binnen 10 weken op te lossen en deze leden zien nog niet het begin van een oplossing.
Welke actie heeft de Staatssecretaris bijvoorbeeld in de richting van de EU genomen heeft om samen richting de VS op te trekken?
De leden van de CDA-fractie vragen tevens of de Staatssecretaris antwoord heeft gekregen op zijn brief aan Jack Lew. Wat is de laatste stand van zaken van het overleg op hoog ambtelijk niveau?

De Staatssecretaris verwijst naar het voorstel met betrekking tot Accidental Americans en kan zich goed voorstellen dat personen die op een Amerikaans paspoort gereisd hebben, geen Accidental American zijn. Dat is grammaticaal gezien natuurlijk ook logisch. Toch menen de leden van de CDA-fractie dat hier een groep op onrechtvaardige wijze buiten de boot valt, omdat als een Nederlandse US Person alleen de Amerikaanse grens over mag gaan op een Amerikaans paspoort. Bovendien is de kans dat het voorstel het gaat halen niet zo groot, want na de termijn van

Obama zal er een nieuw voorstel moeten worden ingediend. Kan de Staatssecretaris ingaan op de kansen qua haalbaarheid van dit voorstel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris over het aanvullend verdrag met de Verenigde Staten van Amerika tot verbetering van de internationale naleving van de belastingplicht en de tenuitvoerlegging van de FATCA. De leden hebben een aantal vragen aan de Staatssecretaris.

De leden constateren dat er over het jaar 2014 wederzijds inlichtingen gedeeld zijn tussen de VS en Nederland. Wat zijn de ervaringen met de wederkerige informatie uitwisseling? Kan de Staatssecretaris toelichten hoe het aantal inlichtingen wat gedeeld is, zich verhoud tot het aantal wat gedeeld zou zijn bij volledige wederkerigheid? Komen beide landen de verplichtingen zoals aangegaan met het model 1A- IGA verdrag na? Zo nee, welke verplichtingen worden door één of beide partijen niet nagekomen?

De Staatssecretaris geeft in de brief aan dat bestaande rekeningen van US persons niet gesloten zijn ten gevolge van de FATCA-regelgeving. De Staatssecretaris geeft ook aan dat US persons bij voldoende banken in Nederland terecht kunnen voor basis bankdiensten, sparen en leningen. Kunnen de leden hieruit opmaken dat er nog altijd banken zijn die het niet mogelijk maken voor US persons om een betaalrekening te openen? Wat verstaat de Staatssecretaris onder «voldoende» aanbod? Als een US person in Nederland een bankrekening wil openen, bij hoeveel banken kan deze persoon dan terecht?

Hoe verhoudt zich het aanbod van kredietinstellingen voor US persons zich tot Artikel 15 van de Richtlijn Betaalrekeningen (Payment Account Directive, Richtlijn 2014/92/EU) waarin staat vermeld dat lidstaten ervoor zorgen dat consumenten niet worden gediscrimineerd door kredietinstellingen bij het aanbieden van betaalrekeningen op grond van nationaliteit, woonplaats of enige andere grond als bedoeld in artikel 21 van het Handvest? Voldoen alle kredietinstellingen in Nederland aan artikel 15 van de Richtlijn?

De Europese Commissie heeft aangegeven lidstaten te gaan aanpakken die niet toezien op de naleving van de Richtlijn Betaalrekeningen. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe het staat met de Nederlandse implementatie van de Richtlijn?

De leden van de D66-fractie zijn het met de Staatssecretaris eens dat informatie op de website van de Belastingdienst juist en betrouwbaar moet zijn. De leden vinden het wel zorgelijk dat zelfs experts niet van bepaalde situaties kunnen zeggen of een Amerikaans staatsburger, woonachtig in Nederland risico loopt op effectieve belastingheffing in de VS. Als experts dit al niet kunnen noemen dan is het voor burger bijna onmogelijk om dit ingewikkelde systeem te begrijpen. De Staatssecretaris zegt in de brief toe op korte termijn de informatie op de FATCA pagina van de website van de Belastingdienst te verduidelijken. Kan de Staatssecretaris toezeggen wanneer deze verduidelijking op de pagina zal staan?

De leden zijn verbaasd dat er bij andere lidstaten geen animo was om de problematiek nogmaals bij de VS aan te kaarten, gezien zij met dezelfde problemen te maken hebben. De leden vinden het positief dat de Staatssecretaris de problematiek toch nogmaals onder de aandacht heeft gebracht bij Jack Lew (Secretary of Treasury of the United States of

America). De leden zouden graag zien wat er exact in de verzonden brief staat. Daarom vragen de leden de Staatssecretaris een kopie van deze brief aan de Kamer te zenden.

Vragen en opmerkingen van het lid Van Vliet

De heer van Vliet dankt de Staatssecretaris voor zijn duidelijke antwoorden op de, zeker niet onlogische, vragen van Kamerleden over de wederkerigheid van informatie-uitwisseling onder de Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). De zorgen t.a.v. wederkerigheid zijn hiermee, voor wat betreft FATCA en de Verenigde Staten, wat de heer van Vliet betreft weggenomen.

In de brief wordt tevens aangegeven dat momenteel 101 landen zich hebben gecommitteerd aan de automatische gegevensuitwisseling onder de CRS. Specifiek over Panama: «Panama heeft in november 2015 aangegeven mee te willen doen aan de CRS maar heeft aan deelname vervolgens voorwaarden verbonden. Dit heeft ertoe geleid dat het Global Forum Panama van de lijst van gecommitteerde landen heeft verwijderd. In april 2016 heeft Panama zich opnieuw gecommitteerd aan de voorwaarden van de CRS, waarna het Global Forum Panama weer op de lijst geplaatst heeft».

Dit roept bij de heer Van Vliet een aantal oude zorgen op ten aanzien van de succeskansen van de CRS op lange termijn. Immers, de meest ideale omstandigheden voor het succes van de CRS behelst dat zoveel mogelijk, zo niet alle landen ter wereld, meedoen.

Wat zijn de voornaamste risico's voor landen, waardoor zij besluiten of overwegen om niet mee te doen met de CRS?
Is de verhouding tussen voordelen en risico's voor veel landen een reden om af te zien van deelname?
Is het afzien van deelname aan CRS, naar verhouding veel aantrekkelijker voor een land wat bekend staat als «belastingparadijs», dan voor andere willekeurige landen? Indien ja, waarom is dat?
Zijn er voldoende sanctiemiddelen en/of downside risico's voor landen die niet deelnemen aan CRS, teneinde hen te bewegen om (uiteindelijk) toch aansluiting te zoeken?